

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงพ้าว

เวียงพ้าว...นครแห่งชีวิตและวัฒนธรรม

แพทย์แผนไทยสมุนไพรพื้นบ้าน

บ้านหนองอ้อ หมู่ 5 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

เป็นการดูแลสุขภาพโดยใช้ภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นบุคคลต้นแบบในการใช้พืชผักสมุนไพรพื้นบ้านดูแลสุขภาพ และลดความเสี่ยงจากการใช้ยาแผนปัจจุบัน ขยายผลสู่ชุมชนและผู้ที่สนใจ

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

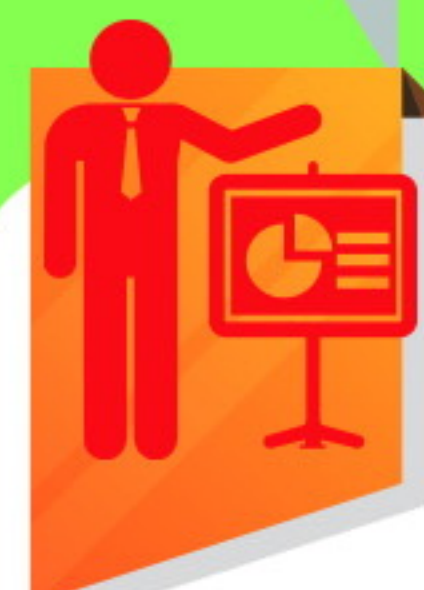
ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) มีผู้ปลูกพืชผัก สมุนไพรพื้นบ้าน เช่น ตะไคร้
กระเพรา สะระแหน่ มะรุม เสด็จพองอน อัญชัน
ขมิ้น ฟ้า ฯลฯ ในบริเวณบ้านของตนเอง
- ๒) ประชาชนที่มีอาการเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน
สนใจและกินพืชผักสมุนไพรพื้นบ้านเป็นประจำมีอาการ
ดีขึ้น ประมาณปีละ ๑๐ ราย
- ๓) กลุ่มเด็กที่มีอาการเป็นไข้หวัด ได้รับการดูแลโดยใช้สมุนไพร ๕
ชนิด ในการแช่น้ำตากแดดให้เด็กอาบจนอาการบรรเทา ประมาณปีละ
๑๐ ราย
- ๔) ได้รับการยอมรับเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาด้านสมุนไพรในชุมชน
เป็นวิทยากรให้ความรู้และคำแนะนำแก่กลุ่มผู้สนใจด้านสมุนไพร และเป็นผู้
ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง (care giver)
- ๕) ผลิตน้ำมันนวด, ลูกประคบจากสมุนไพรส่งต่อให้แก่วิสาหกิจ
และจำหน่ายให้แก่บุคคลทั่วไป เพื่อใช้ในการนวดผ่อนคลาย

ทำอย่างไร

- ๑) ศึกษาสรรพคุณของพืชผัก สมุนไพรพื้นบ้านจากภูมิปัญญาพื้นบ้านและ
ได้รับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงพยาบาลพร้าว รพ.สต.ทุ่งหลวง
และสาธารณสุขอำเภอพร้าว
- ๒) สร้างพื้นที่บ้านของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยการแบ่งพื้นที่บริเวณรอบๆ
บ้านในการปลูกสมุนไพร ปัจจุบันมีสมุนไพรประมาณ ๑๐๘ ชนิด
- ๓) ชักชวนผู้สนใจในการปลูกพืชผัก สมุนไพรพื้นบ้านโดยเริ่มต้นจากคนในชุมชน
เพื่อนำสมุนไพรมาทำลูกประคบและใช้เป็นยารักษาโรค
- ๔) จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพสตรีหลังคลอดด้วยภูมิปัญญาด้านพืชผักสมุนไพร

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางคำปิ่น คำมาเรือน เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- ๒) นายณอม มาษา ปราชญ์ประจำแหล่งเรียนรู้
- ๓) นางอุไรวรรณ ศรีฟ้าเลื่อน ปราชญ์ประจำแหล่งเรียนรู้
- ๔) นางอรพิน ตาขี้ยว ปราชญ์ประจำแหล่งเรียนรู้

หมอดินบ้านขามส้ม

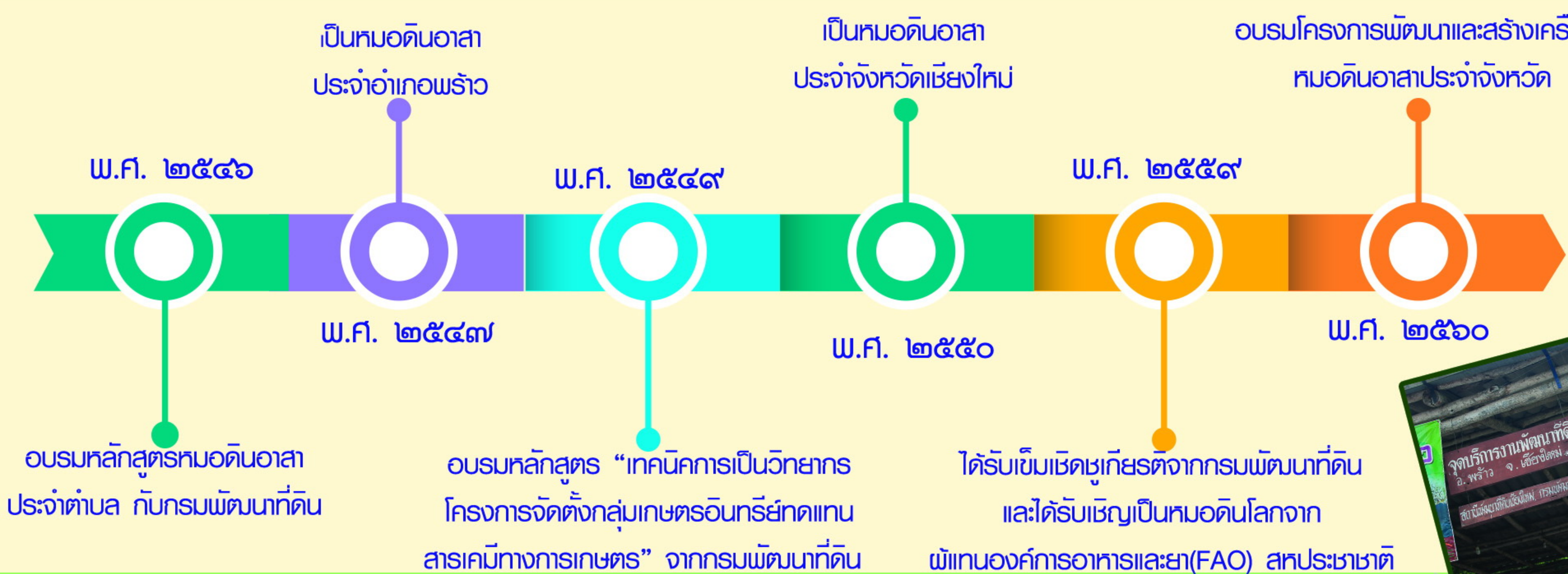
หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

หมอดินอาสาประจำตำบลเป็นผู้ให้คำแนะนำ เผยแพร่ความรู้เพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดิน ให้สามารถเพาะปลูกพืชได้อย่างเหมาะสม

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

ทำอย่างไร

- 1 หมอดิน อบรมหลักสูตรหมอดินอาสาประจำตำบล
- 2 หมอดินได้เผยแพร่ความรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน วิธีการปรับปรุงดิน แก่เกษตรกรและผู้สนใจ
- 3 สร้างศูนย์การเรียนรู้ แปลงสาธิตเกี่ยวกับการวิเคราะห์ดิน วิธีการปรับปรุงดิน แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน และผู้สนใจ และทดลองผลิตกระดาษจากฟางข้าว เตาเผาชีวมวล และถ่ายทอดองค์ความรู้

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) ได้วิทยากรในด้านวิเคราะห์ดิน วิธีการปรับปรุงดิน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี
- ๒) ได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และปรับปรุงดิน ผลจากการทดลอง วิเคราะห์สารอินทรีย์เพื่อใช้ในการปรับปรุงดิน
- ๓) เกิดศูนย์การเรียนรู้ แปลงสาธิตเกี่ยวกับการวิเคราะห์ดิน วิธีการปรับปรุงดิน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี รวมทั้งองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตกระดาษจากฟางข้าว เตาเผาชีวมวล และเตาเผาชีวมวล

ทิศทางการพัฒนาและขยายผล

- ๑) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดินไทย และธาตุอาหารพืชของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินทางการเกษตรให้กับเกษตรกรทั่วทั้งอำเภอ

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

นายธนบรรณ สภานุชาติ
เจ้าของแหล่งเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิเคราะห์ดิน วิธีการปรับปรุงดิน การลดใช้สารเคมีทางการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ
- ๒) เรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร
- ๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้หมอดิน ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มผลิตถั่วเน่าบ้านหนองอ้อ

หมู่ 5 ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

ถั่วเน่า เป็นอาหารพื้นบ้านที่มีคุณค่าทางโภชนาการเป็นภูมิปัญญาในการถนอมอาหารของคนล้านนา นอกจากใช้บริโภคเป็นอาหารในครัวเรือนแล้ว ยังสามารถผลิตเป็นสินค้าสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่มได้อีกด้วย

ทำอย่างไร

- 1 ทบทวนองค์ความรู้เดิมจากอาชีพของครัวเรือน และศึกษาข้อมูลปัจจัยความสำเร็จของการทำถั่วเน่าแผ่น(แข็ง)จากแหล่งประโยชน์ต่างๆ
- 2 ชักชวนผู้สนใจหาอาชีพเสริมเข้าอบรมการแปรรูปถั่วเน่า และได้จัดตั้งกลุ่มผู้สนใจการแปรรูปถั่วเน่าในชุมชน เพื่อเป็นอาชีพและเสริมรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม
- 3 วางแผนการผลิตถั่วเน่าของกลุ่ม จะแปรรูปถั่วเน่าเดือนละ ๑ ครั้งโดยคำนวณปริมาณการผลิตจากความต้องการของตลาดในรอบเดือนที่ผ่านมา
- 4 พัฒนาผลิตภัณฑ์จากเดิมผลิตเฉพาะถั่วเน่าแผ่น เป็นการผลิตถั่วเน่าผง และน้ำพริกถั่วเน่าหลากหลาย เช่น รสดั้งเดิม รสสไปซี่(เผ็ด) รสพริกเกลือ และรสสาหร่าย พัฒนารสจืดให้เป็นที่ชื่นชอบ และมีตราสัญลักษณ์ของกลุ่ม
- 5 จัดสรรรายได้จากการผลิตถั่วเน่าแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ส่วนที่ ๒ เก็บไว้เป็นทุนในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ และ ส่วนที่ ๓ แบ่งเป็นเงินปันผลให้กับสมาชิกในกลุ่ม
- 6 จำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ (Facebook Line) และการแสดงสินค้าในงานต่างๆ เช่น งานแสดงสินค้าทางการเกษตร ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีหลากหลายรสชาติ เช่น รสดั้งเดิม รสสาหร่าย รสสไปซี่ รสพริกเกลือ และจัดทำบรรจุภัณฑ์ให้เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม มีสีสันสะดุดตาน่าสนใจมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

พัฒนาจากถั่วเน่าแผ่น มาเป็นถั่วเน่าแป้งสูตรดั้งเดิม และสูตรทรงเครื่อง เพื่อความสะดวกของลูกค้านำไปปรุงรสอาหารได้ หรือกินกับข้าวเหนียวอุ่นๆ ได้ทันที

ได้ยึดการผลิตถั่วเน่าเป็นอาชีพหลัก ทหารายได้ให้กับครอบครัว โดยใช้กรรมวิธีที่ได้รับการถ่ายทอดมา

ชาวบ้านมีอาชีพทำนาเมื่อหมดฤดูการทำนา พื้นที่ว่างก็จะปลูกพืชระยะสั้นเช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด มันเทศ ฯลฯ ผลผลิตที่ได้เพื่อการบริโภคและจำหน่าย ในส่วนของเมล็ดถั่วเหลืองจะนำมาแปรรูปเป็นถั่วเน่าเพื่อเป็นอาหารและผลิตจำหน่ายในชุมชน

พ.ศ. 2561

ได้รับการคัดเลือกจากเทศบาลตำบลเวียงพร้าวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ

พ.ศ. 2559

ได้รับการสนับสนุนจาก กศน.ตำบลเวียงและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเข้ามาส่งเสริมและอบรมปรับปรุงการทำถั่วเน่า

พ.ศ. 2540

ปรับปรุงสินค้าและเครื่องมือในการผลิต โดยปรับเปลี่ยนจากการตากแห้งมาเป็นเตาอบถั่วเน่าแผ่นโดยเฉพาะในฤดูฝน

พ.ศ. 2532

เริ่มผลิตถั่วเน่า เป็นอาชีพหลัก โดยเรียนรู้จากพี่เป็นยายและแม่ ปรับเปลี่ยนเครื่องมือไม่ผลิตถั่วเหลืองที่ใช้มือหมุน เป็นเครื่องไฟฟ้าทำให้ผลิตได้มากขึ้น

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน และสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกในกลุ่ม
- ๒) ชุมชนมีอาหารพื้นบ้านที่ปลอดภัย โดยภูมิปัญญาพื้นบ้าน
- ๓) การแบ่งปันองค์ความรู้ในลักษณะการถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การสืบทอดภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหารของท้องถิ่น
- ๒) เกิดแรงบันดาลใจ และจุดประกายแนวความคิดในการสร้างรายได้จากอาชีพเสริมและนำกลับไปใช้ในชุมชนของตนเอง

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางอำไพ ไชยแวน ประธานกลุ่ม
- ๒) นางศรีทอน ดวงวิไล สมาชิกกลุ่ม
- ๓) นายประพันธ์ ไชยแวน สมาชิกกลุ่ม

กลุ่มผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา

บ้านสันมะนะ หมู่ 3 ตำบลทุ่งหลวง

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

ศึกษาและจัดทำเครื่องประกอบพิธีล้านนาให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เห็นความสำคัญและอนุรักษ์เครื่องประกอบพิธีล้านนาให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

ทำอย่างไร

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

กลุ่มผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา
เป็นกลุ่มที่รวมตัวกันตั้งขึ้นมาตั้งอยู่ที่บ้านสันมะนะ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการโดย นายกระสิน กันทะ เป็นหัวหน้าทีมงาน และได้เริ่มศึกษาเรียนรู้ในการประกอบพิธีกรรมและการทำเครื่องบูชาประกอบพิธีกรรมต่างๆ จากผู้สูงอายุ ผู้ทรงภูมิปัญญาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐

พิธีกรรมล้านนา เป็นพิธีที่ทำขึ้นตามความเชื่อและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนตั้งแต่เกิดจนถึงตาย เช่น **พิธีบายศรีสู่ขวัญ** **พิธีสืบชะตาคน สืบชะตาบ้าน พิธีขึ้นท้าวทั้งสี่** **พิธีส่งเคราะห์** เป็นต้น

- ช่วยเหลือในการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้กับชุมชน รวมไปถึงการจัดดอกไม้สดประดับในงานพิธีต่างๆ ร่วมกับเครือข่ายรับจัดเครื่องประกอบพิธี
- เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน สถานศึกษา โรงเรียนต่างๆ อีกทั้งผู้ที่สนใจก็สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ที่แหล่งเรียนรู้
- เครื่องประกอบพิธีล้านนาที่ยังคงใช้อยู่ในชุมชน ได้แก่ เครื่องบวงสรวงในพิธีต่างๆ **เครื่องบูชาท้าวทั้งสี่** **เครื่องบายศรี** **เครื่องสืบชะตาในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่** **การทำสะตวงส่งเคราะห์เวลาเจ็บป่วย**
- ทำตัวอย่างเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ตั้งไว้เพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ไม้เท้า ๓ อัน ตุงคำคิง บันได ตุงประจำวันเกิด ด้ายมงคล หม้อน้ำ กรอบอกน้ำ กรอบอกทราย มะพร้าว ต้นหมาก ต้นกล้วย ฯลฯ
- ส่วนใหญ่เมื่อมีงานประเพณี พิธีกรรมในชุมชน คนในชุมชนมักจะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เข้าไปช่วยทำยังหมู่บ้านต่างๆ ในการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความนิยมของแต่ละชุมชน ท้องถิ่นจะไม่เหมือนกัน

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- เกิดกลุ่มผู้ทรงความรู้และมีความชำนาญในการผลิตเครื่องประกอบพิธีกรรมล้านนา ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๕ คน
- เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีด้านพิธีกรรมล้านนา มีผู้มาศึกษาดูงานประมาณ ๓ ครั้งและได้ไปเป็นวิทยากรให้ความรู้จำนวน ๑๐ ครั้ง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ตระหนักถึงการส่งเสริม สนับสนุน และอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของชุมชนให้คงอยู่สืบไป
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเข้าใจถึงการ ทำเครื่องประกอบพิธีทางศาสนาในงานพิธีต่างๆ

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- นายกระสิน กันทะ** เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- นายดลวย กันทะ** ปราชญ์ชาวบ้าน
- นางอำพร กันทะ** ปราชญ์ชาวบ้าน

เครื่องกรองน้ำดื่มเพื่อชุมชน เทศบาลตำบลเวียงพร้าว

น้ำดื่มเพื่อสุขภาวะชุมชน

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

แนวคิดของ แหล่งเรียนรู้

เทศบาลตำบลเวียงพร้าว
ได้รับทราบถึงปัญหา
ประกอบกับมีหน้าที่ให้บริการประชาชน
ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
เล็งเห็นความสำคัญ
ของการมีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค
ลดการค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของประชาชน

พ.ศ. 2561 จัดทำเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชนจำนวน ๑๘ ชุดเพื่อทดแทนเครื่องที่ชำรุด และติดตั้งเพิ่มเติมในชุมชนที่ร้องขอ จนครบทุกหมู่บ้าน

พ.ศ. 2552 ติดตั้งเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชนเพิ่มอีก ๒๐ จุด (ตำบลทุ่งหลวง จำนวน ๕ หมู่บ้าน) ภายในเขตเทศบาล ตำบลเวียงพร้าว

พ.ศ. 2550 ติดตั้งเครื่องกรองน้ำดื่ม ในชุมชนเขตเทศบาลตำบล เวียงพร้าว จำนวน ๒๐ จุด (ตำบลเวียง จำนวน ๕ หมู่บ้าน) และให้ชุมชนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา เครื่องกรองน้ำดื่ม

พ.ศ. 2546 พนักงานและตัวแทนประชาชนเข้ารับการอบรมการจัดทำ เครื่องกรองน้ำดื่มของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อกลับมาได้มี การออกแบบเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชนใหม่ ปรับขนาดให้ เหมาะสมแก่การใช้งานของพื้นที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ. 2545 ประชาชนได้แจ้งปัญหาผ่านทางประชาคมหมู่บ้าน เรื่อง **น้ำดื่มจากบ่อน้ำต้น ไม่สามารถนำมาบริโภคได้** ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงพร้าวเกือบ ทุกครัวเรือน **ต้องซื้อน้ำดื่ม** ใช้น้ำบริโภคในครัวเรือนและมีความจำเป็นต้องการเพิ่มขึ้น

ทำอย่างไร

- 1 การสร้างการเรียนรู้**
ส่งเจ้าหน้าที่เทศบาลและตัวแทนประชาชนเข้ารับการอบรมจัดทำเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชน ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 2 การปรับใช้องค์ความรู้**
ออกแบบเครื่องกรองน้ำดื่มใหม่ ปรับขนาดให้ เล็ก gọn เพื่อความเหมาะสม แก่การใช้งาน การผลิตทรายแ่งก้านิส โดยวัสดุที่ทำได้ในชุมชน เพื่อลดต้นทุน
- 3 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ของชุมชน**
หมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดติดตั้ง โดยใช้เวทีประชุมของหมู่บ้าน จำนวน ๕๔ หมู่บ้าน
- 4 การตรวจสอบคุณภาพน้ำ**
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชน เบื้องต้น ไตรมาสละ ๑ ครั้ง ส่งตรวจคุณภาพ น้ำดื่ม ปีละ ๑ ครั้ง โดยศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ที่ ๑ เชียงใหม่

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

เกิดสวัสดิการ
การให้บริการน้ำดื่มที่สะอาดแก่ชุมชน และลดค่าใช้จ่าย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงพร้าวโดยคำนวณ จากปริมาณการใช้น้ำดื่มจากเครื่องกรองน้ำดื่มชุมชน **๕๔** หน่วย (๕๔,๐๐๐ลิตร)/เดือน จะลดค่าใช้จ่ายใน การซื้อน้ำดื่ม เดือนละ **๕๕,๐๐๐** บาท หรือ ปีละ **๖๕๘,๐๐๐** บาท (ในราคาท้องตลาดลิตรละ ๑ บาท)

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- นายเกรียงไกร ปิมแปง
หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข
- นายนิคม มหายศ
พนักงานเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

ศาลาโรคยา

หมู่ 1 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้ “อโรคยา พาสุภาพดี ด้วยวิถีพื้นบ้าน”

ศาลาโรคยาเกิดจากการมองเห็นปัญหาจำนวนคนไข้ ผู้ป่วยโรคกระดูก ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตามร่างกายแออัดที่โรงพยาบาลพร้าว เป็นจำนวนมาก แล้วย้อนกลับมาคิดวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญห โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการให้บริการทางการแพทย์และรักษาสุขภาพ ให้แก่ประชาชนอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

ได้พบสถิติผู้ป่วยโรคระบบกระดูกและโครงสร้างที่มารับบริการเพิ่มมากขึ้นทุกปี และมีผลข้างเคียงจากการใช้ยารักษาโรคระบบกระดูกและโครงสร้าง เช่น โรคกระดูกพรุน ไตอักเสบ เป็นต้น

- #### ทำไมและ เส้นทางการพัฒนา
- สถิติผู้ป่วยโรคระบบกระดูกลดลงทุกปี
 - ประชาชนในพื้นที่ได้รับบริการด้านการนวดแผนไทยอย่างถูกวิธี และบำบัดผู้ที่มีภาวะความตึงเครียดให้ผ่อนคลาย
 - มีทางเลือกเพิ่มขึ้นเพื่อเข้ารับบริการด้านการกายภาพบำบัดตามคำสั่งแพทย์จากโรงพยาบาลพร้าว ช่วยลดความแออัดของผู้ป่วยในโรงพยาบาล
 - เกิดกระบวนการคัดกรองผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องกับความดันโลหิตสูง ระบบกล้ามเนื้อและกระดูกอย่างเป็นระบบก่อนจะส่งต่อไปยังโรงพยาบาลพร้าว

พ.ศ. 2560

ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การการกุศลจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อสมทบทุนก่อสร้างอาคารกายภาพบำบัด เพื่อให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้ป่วยโรคระบบกล้ามเนื้อและกระดูก

พ.ศ. 2559

ได้รับหนังสือรับรองมาตรฐาน การพัฒนาบริการ การนวดแผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ในสถานที่บริการสาธารณสุขของรัฐ กรมพัฒนา การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2558

พ.ศ. 2557

ได้ริเริ่มก่อสร้างเรือนแพทย์แผนไทย โดยใช้ชื่อว่า “ศาลาอโรคยา” ได้รับบริจาคเงินจากภาคประชาชน ในวงเงินงบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. 2556

พ.ศ. 2555

ทำอย่างไร

- วิเคราะห์ปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะอาการเจ็บปวดอันเนื่องมาจากระบบกล้ามเนื้อและกระดูก วิเคราะห์ทางเลือกในการดูแลสุขภาพ เพื่อลดปริมาณความแออัดของคั่นป่วยในโรงพยาบาลพร้าว
- ระดมสรรพกำลังด้านความคิด เงินทุน บุคลากร และอุปกรณ์ต่างๆ
- ตั้งคณะกรรมการบริหารศาลาอโรคยา
- ฝึกอบรม การนวดแผนไทย, การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน, การให้บริการอบสมุนไพร และการใช้ เครื่องมือ กายภาพบำบัด
- เปิดให้บริการทางสาธารณสุขแบบทางเลือกคือการใช้สมุนไพรและนวดเพื่อสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป และเป็นสถานที่บำบัดรักษาผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางโรคระบบกระดูกและโครงสร้าง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงกระบวนการในการบริหารจัดการศาลาอโรคยาและกระบวนการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ
- ๒) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนได้นำกลับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง
- ๓) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมองเห็นถึงความสำคัญของการรักษาโดยแพทย์แผนไทยร่วมกับการรักษาโดยใช้สมุนไพรพื้นบ้าน

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายสิงห์แก้ว กันธิยะ พอ.รพ.สต.บ้านทุ่งหลวง
- ๒) นางสาวอภิรดี กองเพือก เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการ
- ๓) นายจรัส บุญเรือนยา ผู้นำชุมชน

กลุ่มน้ำหมักมูลสุกร บ้านป่าจี้

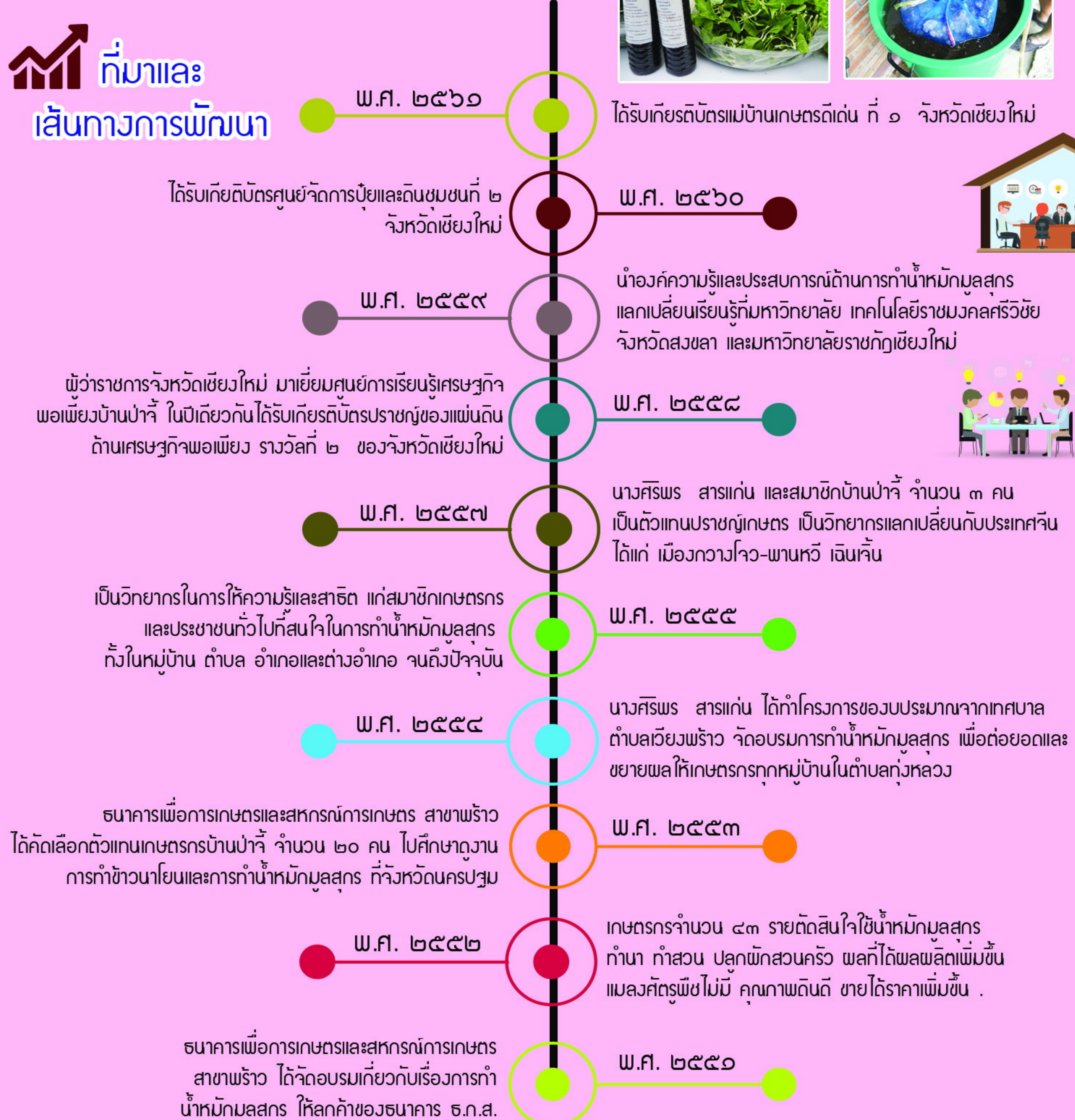
หมู่ 2 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

เพื่อเป็นการลดต้นทุน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรบ้านป่าจี้จึงรวมกลุ่มกันเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ (น้ำหมักมูลสุกร) ทำได้ง่ายและส่งผลดีต่อระบบนิเวศ มีธาตุอาหารมากใช้เป็นปุ๋ยทางใบได้ดีมาก ด้านทานต่อโรค และแมลงศัตรูพืชทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น เพิ่มรายได้ ทั้งแบบอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้กับสมาชิกกลุ่ม

ที่มาและ เส้นทางการพัฒนา

ทำอย่างไร

๑. รวมกลุ่มเกษตรกร ประชุมปรึกษาหารือหมู่บ้านและประชุมพบปะของเกษตรกรรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมี หาแนวทางการแก้ไขปัญหาก
๒. อบรมเกี่ยวกับเรื่องการทำน้ำหมักมูลสุกร โดยการสนับสนุนของ จ.ก.ส.สาขาพร้าว
๓. จัดตั้งกลุ่มน้ำหมักมูลสุกรบ้านป่าจี้ ร่วมกันผลิตน้ำหมักมูลสุกร เพื่อนำไปใช้ในการเกษตรทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนในการผลิต
๔. สูตรการหมักน้ำหมักมูลสุกร ประกอบด้วย น้ำสะอาด ๒๐๐ ลิตร ต่อ มูลสุกร(จากฟาร์มเท่านั้น) ๒๐ กิโลกรัม ใช้เวลาหมัก ๒๕ ชั่วโมง ก็สามารถนำไปใช้ได้
๕. จำหน่ายให้กับสมาชิก ลิตรละ ๕ บาท บุคคลที่สนใจ ลิตรละ ๑๐ บาท แจกให้กับเกษตรกรบ้านป่าจี้ในฤดูทำนา
๖. รายได้จากการจำหน่ายน้ำหมักมูลสุกร ตั้งเป็นกองทุนของกลุ่มฯ เพื่อนำไปเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกในการเข้าอบรม ไปศึกษาดูงาน จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน
๗. ประชุมและการประเมินผลการใช้หมักมูลสุกร เปรียบเทียบกับการใช้ปุ๋ยเคมีอยู่เป็นประจำ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและนำไปขยายผลต่อ

ทำไมเกิดผลอย่างไร

- ๑) มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำหมักมูลสุกร และมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น
- ๒) เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัย
- ๓) เกษตรกรสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น จากเดิม ๖๕๖ กิโลกรัม ไร่ เป็น ๗๑๑ กิโลกรัม ไร่
- ๔) ส่วนผลดีต่อระบบนิเวศ และแก้ปัญหาหากล้นมูลสุกรจากฟาร์มหมู

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางในการ **ลดการใช้สารเคมี**
- ๒) เรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัยในชุมชน โดยการใช้หมักมูลสุกร ลดใช้สารเคมีและลดต้นทุนในการผลิต
- ๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรและองค์ความรู้ในการจัดการให้กับชุมชนอื่นในเครือข่าย

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางศิริพร สารแก่น ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๒) นายสมควร อโนวัน ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๓) นายประสิทธิ์ บุญเรือง ปราชญ์ชาวบ้าน

ฟาร์มกรีนวัลเลย์

หมู่ 2 ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้
ฟาร์มกรีนวัลเลย์ เป็นฟาร์มเกษตรที่ดำเนินงานด้านเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร ทั้งผลิต แปรรูป และจำหน่ายสินค้า โดยเน้นอาหารสุขภาพมีข้าวเป็นพืชหลัก จัดการพื้นที่ให้มีผลผลิตหมุนเวียนทั้งปี สามารถพึ่งพาและเกื้อกูลกันได้ตามหลักธรรมชาติ โดยปลูกพืชในลักษณะการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง มีการนำพลังงานทดแทนมาใช้ โดยยึดหลักสำคัญคือเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

- 1** ทบทวนปัญหาสุขภาพของตนเอง เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดจากการบริโภคเพื่อดูแลสุขภาพ พร้อมศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งยังประยุกต์แนวทางจากกลุ่มเพื่อนและเครือข่าย
- 2** รวมกลุ่มของเกษตรกรในอำเภอพร้าว ที่มีความประสงค์จะผลิตข้าวอินทรีย์สนองความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการดูแลสุขภาพ โดยกระบวนการผลิตและแปรรูปสินค้าทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ
- 3** ขยายองค์ความรู้สู่สมาชิกให้สามารถสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัวเพิ่มขึ้นผ่านการประชุมกลุ่มย่อยสื่อออนไลน์ (Facebook Line)
- 4** จัดระบบภายในฟาร์มฟาร์มกรีนวัลเลย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่สมาชิกและชุมชนใกล้เคียง ภายใต้แนวทางตาม **ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**
- 5** ผลิตข้าวอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มฟาร์มกรีนวัลเลย์ จะแบ่งพื้นที่ในการปลูกตามสายพันธุ์ข้าว ได้แก่ ข้าวขาวมะลิ ๑๐๕ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ปีละ ๑ ครั้ง ผลผลิตที่ได้นำมารวมกันเพื่อแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ส่งให้กับผู้บริโภคโดยตรง
- 6** จำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ (Facebook Line) และการแสดงสินค้าในงานต่างๆ เช่น งานแสดงสินค้าทางการเกษตร ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจากโครงการผูกพันโตข้าว เป็นปีที่ ๓ เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม เกษตรอินทรีย์ระดับสากล

เปลี่ยนชื่อฟาร์มจาก **"สีห์ทองเกษตร"** เป็น **"ฟาร์มกรีนวัลเลย์"** เพื่อสื่อความหมายคำว่า **ฟาร์ม** คือชื่ออำเภอ **กรีน** หมายถึงธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่น **วัลเลย์** หมายถึง หุบเขา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ของอำเภอพร้าว

จัดสรรพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนสอดคล้องตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์พื้นที่แบบทฤษฎีวนเกษตร แบบที่สาม **"โคก หนอง นา โมเดล"** และเริ่มผลิต แปรรูป และจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในชื่อสินค้า **"สีห์ทองเกษตร"**

นางสาวทงสริศ สิริอนันต์กร เริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพตัดสินใจลาออกจากงานเพื่อรักษาตัว ทั้งแผนปัจจุบันและแพทย์ทางเลือกสนใจและศึกษาเรื่องการทำนาปลูกข้าว พืชผัก ผลไม้การใช้ปุ๋ยหมัก และสมุนไพรไล่แมลงรวมทั้งเรื่องดินกับการเพาะปลูกพืชในรูปแบบเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

พ.ศ. 2561 ได้รับการถ่ายทอดนวัตกรรมจากงานวิจัยด้านการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

พ.ศ. 2559 -ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจัดทำคู่มือแพคเกจงานแสงอาทิตย์จากกระทรวงพลังงาน -ได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ และได้จดทะเบียนเป็น **บริษัทฟาร์มกรีนวัลเลย์ จำกัด**

พ.ศ. 2557 จัดแบ่งพื้นที่ให้ถูกต้องตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ในรูปแบบไร่นาสวนผสม นอกจากจะปลูกข้าวแล้วยังปลูกไม้ผล ไม้ป่า สมุนไพร พืชผักพื้นบ้าน **"ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง"** ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ ๙

พ.ศ. 2555 เริ่มทำนาปีแรก ในระบบเกษตรอินทรีย์

ทำไมแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) เกิดความยั่งยืนในการจัดสรรพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย
- ๒) เกิดแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยขึ้นในตำบล
- ๓) ระบบเกษตรอินทรีย์ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจากโครงการผูกพันโตข้าว
- ๔) ได้รับคัดเลือกจากเทศบาลเมืองพร้าวให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการอาหารชุมชน
- ๕) สร้างงานในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงให้ประกอบอาชีพในหมู่บ้านตนเองได้
- ๖) สร้างนวัตกรรมในการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้เป็นสินค้าชุมชนระดับสากลสามารถส่งออกไปทั่วโลก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) เรียนรู้แนวคิดของการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ และการนำศาสตร์พระราชาไปใช้ในการจัดการพื้นที่
- ๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการกลุ่มและการผลิต การแปรรูปและการจัดการตลาดอย่างครบวงจร เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการกลับไปทำในพื้นที่ของตน
- ๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการสร้างรายได้บนวิถีชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) **นางสาวทงสริศ สิริอนันต์กร** เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- ๒) **นายสะเกต อินตะฟองคำ** เจ้าของแหล่งเรียนรู้

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์รวมใจพัฒนา เทศบาลตำบลเวียงพร้าว

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

เกิดจากนโยบายการแก้ไขปัญหามอกคว้นเนื่องมาจากการเผาขยะเศษใบไม้ กิ่งไม้ โดยพลิกวิกฤตเป็นโอกาส นำเศษใบไม้ที่เก็บกวาดได้ มาทำปุ๋ยหมัก เป็นการลดการเผาขยะที่ทำให้เกิดปัญหามอกคว้นในพื้นที่ และเพิ่มรายได้เสริมแก่กลุ่ม

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

ทางเทศบาลตำบลเวียงพร้าวได้นำปัญหาเกี่ยวกับขยะเศษใบไม้ในพื้นที่มาแก้ไขตามนโยบายในการลดปัญหามอกคว้น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลเวียงพร้าว ได้จัดทำโครงการอบรมการทำปุ๋ยจากเศษใบไม้ กิ่งไม้

รวมกลุ่มของลูกจ้างและคนงานของเทศบาล จัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

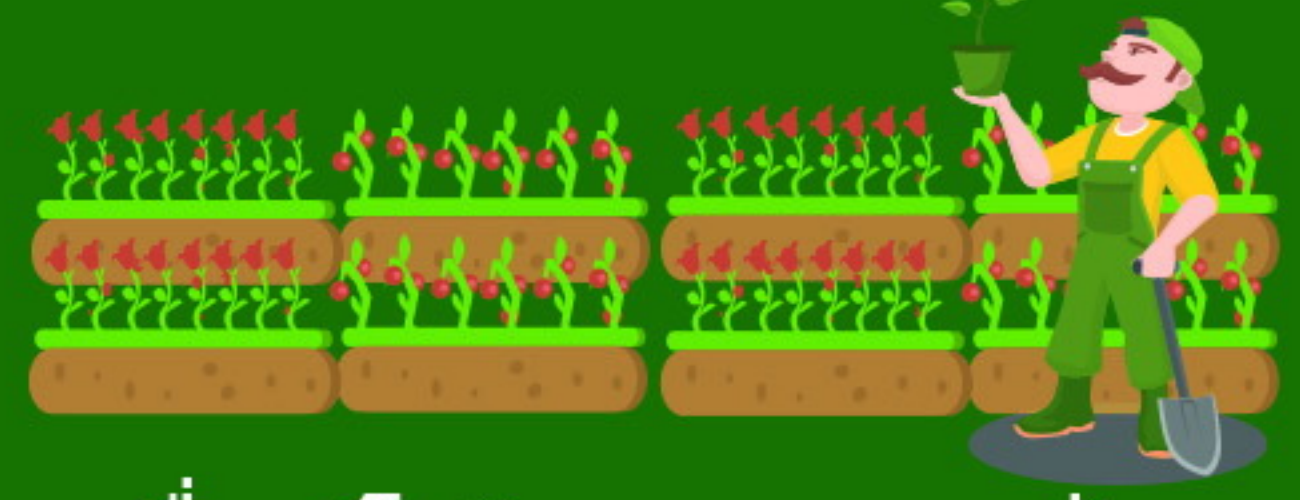
เข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้รับใบอนุญาตการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานปุ๋ยหมัก ชื่อการค้าว่า

“กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์รวมใจพัฒนา เทศบาลตำบลเวียงพร้าว”

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์รวมใจพัฒนา ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ (ปุ๋ยหมัก) วางแผนการตลาดให้กว้างขึ้น เพิ่มกิจกรรมเศษใบไม้แลกปุ๋ยหมัก ทำดินผสมพร้อมปลูกบรรจุถุงจำหน่าย มาจนถึงปัจจุบัน

ทำอย่างไร

ตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหามอกคว้น

จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับปัญหามอกคว้น การทำปุ๋ยหมัก

จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์รวมใจพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

บริหารจัดการกลุ่มโดยมีผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน

จัดสวัสดิการของกลุ่ม

ทดลองเลี้ยงหมูหลุม กบคอนโด น้ำส้มควันไม้ การเลี้ยงไล่เดือน การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

จัดกิจกรรมปุ๋ยหมักแลกใบไม้

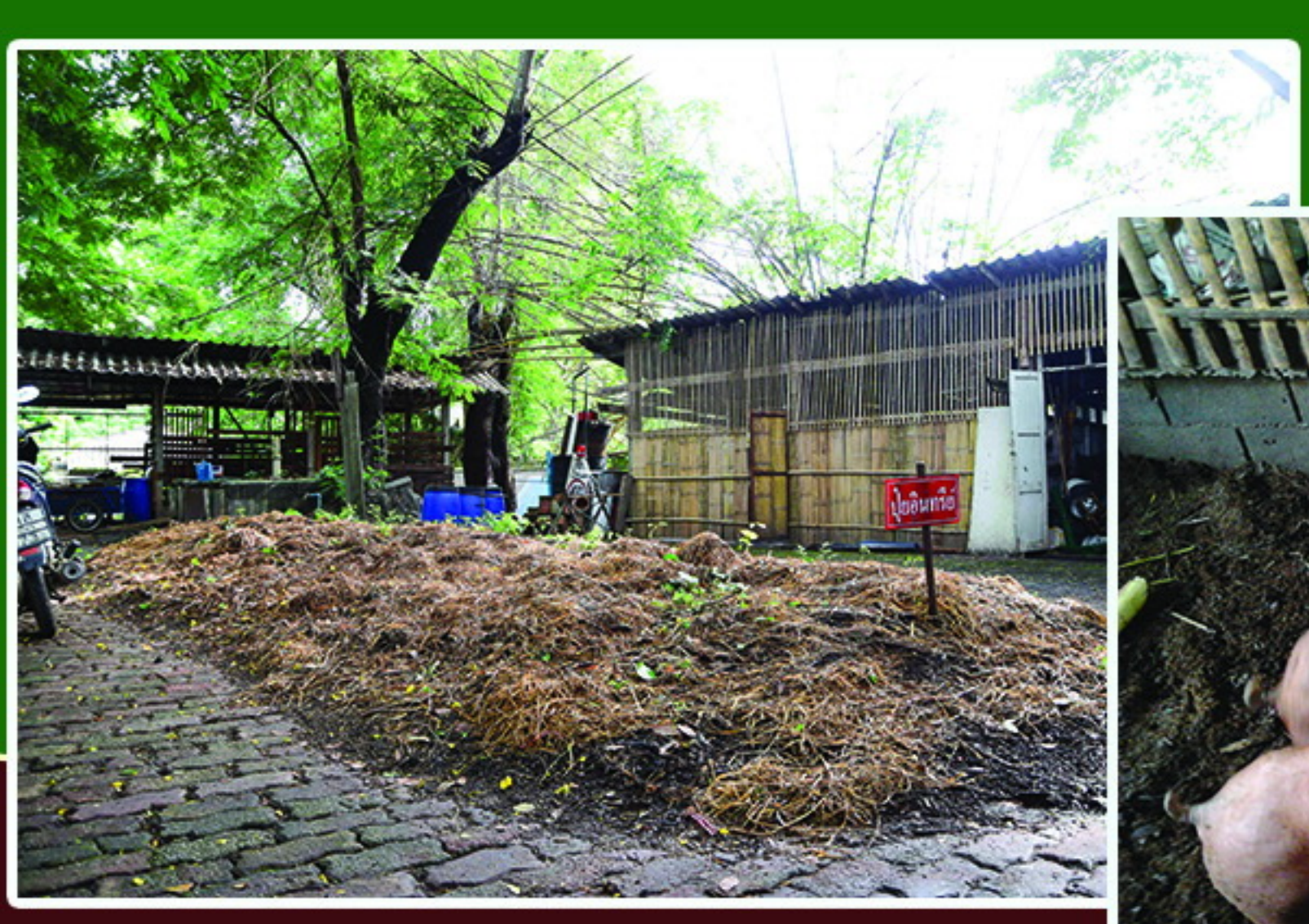

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) สร้างแรงจูงใจให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการแก้ไขปัญหามอกคว้น เศษใบไม้ กิ่งไม้ เพื่อลดปัญหามอกคว้น อันเนื่องมาจากการเผา เศษใบไม้ กิ่งไม้
- ๒) เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนทั้งเมืองทั้งชนบท
- ๓) สร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์รวมใจพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางสาวเพ็ญนภา มั่งคำ
- ๒) นายณรินทร์ เครือวัง
- ๓) นายดริสวัต วงค์ษา
- ๔) นายบุญเกิด แก้วอิ
- ๕) นายภักดี ชุ่มใจ
- ๖) นายบุญส่ง มาสา

เครือข่ายปลูกผักปลอดภัย

ตำบลเวียง-ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

การปลูกผักสวนครัว ปลูกปลอดภัย เกิดจากแนวคิด “ ปลูกผักกินเอง เพื่อสุขภาพและลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ”
เนื่องจากพบว่าเกษตรกรมีสารพิษตกค้างในร่างกาย มีสุขภาพไม่แข็งแรงมักเจ็บป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุ การเพาะปลูกพืชผักสวนครัวแบบปลอดภัย ด้วยตนเองเป็นทางเลือกหนึ่งในการดูแลสุขภาพ ลดการค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ และสามารถใช้พื้นที่รกร้างรอบบ้านให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่าและชนิดของพืชผักให้เหมาะสมกับพื้นที่

ทำอย่างไร

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) เครือข่ายเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนวิธีการการผลิต ปลอดภัยจากสารเคมี ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร และผู้ป่วยในโรงพยาบาลพร้าวได้บริโภคผักที่ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี ลดความเสี่ยงและโรคภัยจากสารเคมี
- ๒) สมาชิกในเครือข่ายฯ บางรายมีรายได้หลักจากการปลูกผักปลอดภัย เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท บางรายเป็นอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่มเดือนละ ๑,๕๐๐ บาทนอกจากนี้ยังมีเงินกองทุนของเครือข่าย ที่ได้จากการจัดกิจกรรม ร่วมกัน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) ตระหนักและเห็นคุณค่าของการบริโภคผักปลอดภัย เพื่อสุขภาพที่ดี
- ๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการทำงานแบบเครือข่าย และการผลิตผักปลอดภัยเพื่อลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายสวัสดิ์ ตันหล้า เกษตรกร
- ๒) นายสุรศักดิ์ เวชกิจ เกษตรกร
- ๓) นางคณินิจ เวชกิจ เกษตรกร
- ๔) นางศิริพร สารแก่น เกษตรกร

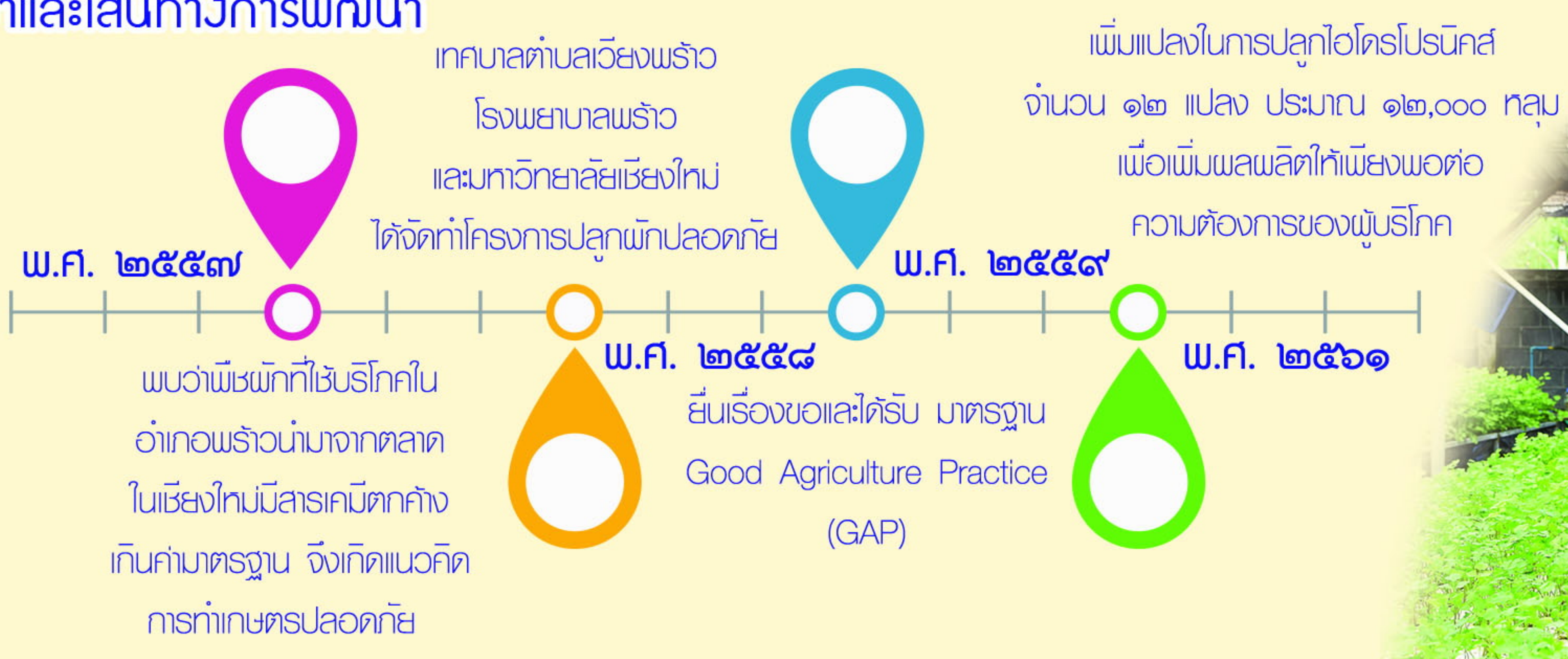
การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์

หมู่ 1 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

นายประวิทย์ โอบอ้อม มีความห่วงใยสุขภาพของตนเองและครอบครัวที่ต้องบริโภคพืชผักที่มีสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐาน ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงเริ่มสนใจศึกษาทางอินเทอร์เน็ตและทดลองปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ปรับวิธีการกระบวนการต่างๆ

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

ทำอย่างไร

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) สร้างรายได้ให้กับตนเองและครัวเรือน จากการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ซึ่งที่ผ่านมามีรายได้หลังต้นทุนการผลิต ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๒) สร้างอาหารปลอดภัยให้ชุมชน สร้างสุขภาพที่ดีแก่ตนเองและชุมชน รวมทั้งเกิดการแบ่งปันองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ เกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และขยายต่อ ยอดองค์ความรู้เดิม

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) แนวคิดในการสร้างรายได้เสริมบนความปลอดภัยทางด้านอาหาร
- ๒) ทราบถึงขั้นตอน วิธีการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ที่สามารถสร้างรายได้และปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค
- ๓) ทราบถึงหลักการบริหารจัดการการตลาดทุนการผลิต

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายประวิทย์ โอบอ้อม เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- ๒) นางทองศรี โอบอ้อม เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- ๓) นางอลพร เจริญพันธ์ เจ้าของแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนผู้สูงอายุ (ศาลาสว่างสุข) เทศบาลตำบลเวียงพร้าว

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

เกิดจากการรวมตัวของผู้สูงอายุในพื้นที่ เพื่อลดปัญหาผู้สูงอายุไม่มีผู้ดูแล จึงเกิดพื้นที่ให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรม แสดงศักยภาพของตนเอง และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคประชาชน

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

ทำอย่างไร

- 1 มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ระหว่างภาคีเครือข่าย เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม
- 2 เสนอโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ(ศาลาสว่างสุข) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน จากคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ เทศบาลตำบลเวียงพร้าว และหน่วยงานองค์กรต่างๆ
- 3 ประชุมของคณะกรรมการเพื่อจัดทำหลักสูตรประจำ ของแต่ละปี วิชา การดูแลสุขภาพ, ศิลปวัฒนธรรม, งานอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับผู้สูงอายุ และการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ
- 4 สำรวจและรับสมัครผู้สูงอายุทั้ง ๑๒ หมู่บ้าน โดยประชาสัมพันธ์ เสียงตามสายของหมู่บ้าน โดยประธานชมรมผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน เป็นผู้รวบรวมใบสมัครเข้าร่วมโครงการ
- 5 จัดกิจกรรมหลังจบภาคเรียน แต่ละปีจะมีการแข่งขัน กีฬาของผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น ๔ สี (สีแดง, ส้มชมพู, สีม่วง, สีขาว) เป็นเวลา ๑ วัน ก่อนที่จะมอบวุฒิบัตร ให้กับผู้ที่ผ่านหลักสูตรของโรงเรียนผู้สูงอายุ แต่ละปี
- 6 ประชุมและประเมินผลทุกปี เพื่อปรับแผน และจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

คณะนักเรียนจากโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มาศึกษาฐานของโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้สูงอายุ

คณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้เพิ่มกิจกรรมฐานเรียนรู้ สร้างอาชีพเสริมให้แก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ การจักสาน สานจ่า ตัดตุง งานใบตอง ทำแชมพูและนํ้ายาฆ่าเชื้อ ฯลฯ

คณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ ปรับหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยเพิ่มวิชาเกี่ยวกับธรรมะกับชีวิตประจำวัน และวิชาส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

โรงเรียนผู้สูงอายุ ได้ปรับกิจกรรมบูรณาการ การทำงานร่วมกัน มีการเวียนฐาน การเรียนรู้ไปยัง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ศาเลาเฉลิมพระเกียรติ บ้านช่างคำ และสำนักงานเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

ไปศึกษาดูงาน โรงเรียนผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และได้แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้สูงอายุ

ใช้สถานที่วัดทุ่งหลวงเป็นหลักในการ จัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ โรงเรียนผู้สูงอายุ จัดทำแผนการเรียนการสอน(รายปี)

ชมรมผู้สูงอายุตำบลเวียงและตำบลทุ่งหลวง เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ดีขึ้น จึงได้จัดโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ (ศาลาสว่างสุข) ขึ้น ร่วมกับเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) ผู้สูงอายุมีกิจกรรมพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๒) เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ระหว่างภาคีเครือข่ายการพัฒนา
- ๓) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการได้รับการ พัฒนาด้านสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
- ๔) ผู้สูงอายุที่ทรงภูมิปัญญาได้ถ่ายทอดความรู้ และสร้างเครือข่ายของผู้สูงอายุระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภออื่นๆ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) เกิดแนวคิดในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้สูงอายุ ในชุมชนของตนเอง
- ๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ โรงเรียนผู้สูงอายุ ในรูปแบบต่างๆ สร้างแรงจูงใจในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางศรีนวล สัตยพานิช
ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุ
- ๒) นายสุรเดช ทน่อคำ
กรรมการ สปสช. ทต. เวียงพร้าว
- ๓) นายเกรียงไกร ปิมแปง
หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข
- ๔) นางบุญมี สุนะ ปราชญ์ชาวบ้าน

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุของตำบล เพื่อให้ผู้สูงอายุมีทัศนคติที่ดีว่า **เป็นคนแก่อย่างมีคุณค่า** **ชราอย่างมีคุณภาพ** มีรายได้เสริม พึ่งตนเองได้ไม่เป็นการระบอของสังคม สามารถแสดงศักยภาพตนเองและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับคนรุ่นหลัง พร้อมทั้งสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้กับผู้สูงอายุในชุมชน

ที่มาและเส้นทางพัฒนา

2557

2557

2560

เทศบาลตำบลเวียงพร้าวได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายใต้แนวความคิด **“ร่วมแรง ร่วมใจ ผู้สูงวัยกายใจเบิกบาน”**

ได้รับงบประมาณจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ บ้านธรรมปกรณ์(เชียงใหม่) พิภพธรรมและพัฒนามาอาชีพเช่น การทำขนมเช็ดเท้า กิจกรรมเดินลีลา รำวงย้อนยุค ตัดชุด บายศรี สานถ้วย น้ำมันนวดสมุนไพร ทำไม้กวาดทางมะพร้าว ฯลฯ

ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก บ้านธรรมปกรณ์เชียงใหม่ ในการปรับภูมิทัศน์โดยรอบศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสนามเปตอง เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพและความสามัคคี

ทำอย่างไร

1. ตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลเวียงพร้าว ตามระเบียบปฏิบัติของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๑๕ คน
2. ประชุมคณะกรรมการฯ กำหนดระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯ จัดทำตราประจำศูนย์ฯ จัดทำแผนงานโครงการประจำปี จัดทำทะเบียนผู้สูงอายุ
3. จัดทำแผนพัฒนา ๓ ปี เพื่อกำหนดกิจกรรม โครงการที่จะดำเนินกิจกรรมล่วงหน้า และเพื่อนำเสนอหน่วยงานองค์กรที่สนับสนุน บูรณาการ การทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย ประกอบด้วยกิจกรรมโครงการด้านอาชีพ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม และการส่งเสริมฯ ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา
4. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนงานโครงการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม มีขวัญกำลังใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
5. บริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และสรุปและประเมินผลการดำเนินงานประจำปี

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้สูงอายุได้ฝึกฝนเรียนรู้ทักษะทางด้านอาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ลดภาระการพึ่งพิงจากครอบครัวและชุมชน
- ๒) ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเข้าร่วมทางสังคม ทำให้ผู้สูงอายุคลายเหงา สร้างสังคมเกื้อกูล มีกิจกรรมเพื่อนเยี่ยมเพื่อน ในกรณีเจ็บป่วยและเพื่อนช่วยเพื่อน ในกรณีเสียชีวิต
- ๓) ผู้สูงอายุได้รับการเสริมสร้างภาวะทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดศักยภาพของตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองและพัฒนาตัวเองให้มีชีวิตที่อยู่อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) เกิดแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุในรูปแบบ กระบวนการต่างๆ
- ๒) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตฯ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายสมชาย ทุนนิกิตี ประธานคณะกรรมการศูนย์ฯ
- ๒) นายวิพันธ์ นวลนาค ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลเวียง
- ๓) พ.ก.ทองคำ กอกลาง ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลทุ่งหลวง
- ๔) นางนงลักษณ์ คำชมพู่ กรรมการกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านช่างคำ
- ๕) นางบัวทอง พรหมพิงค์ ประธานชมรมผู้สูงอายุบ้านแม่กอย
- ๖) นายจรัส ทิพย์ทามูล รองประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลทุ่งหลวง

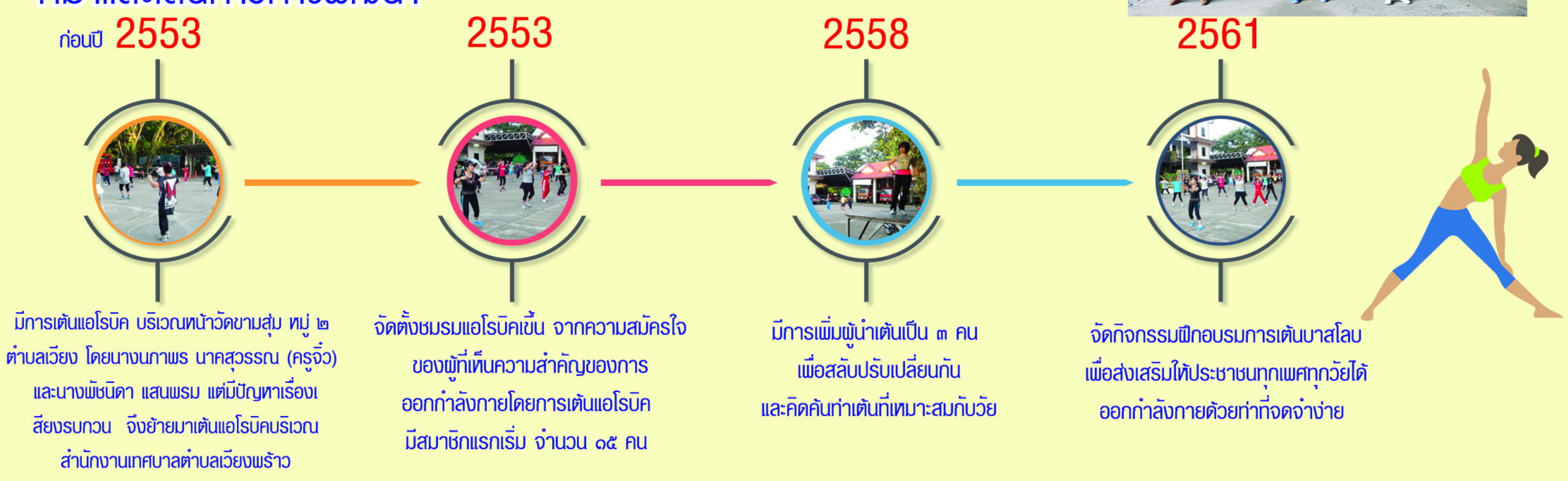
ชมรมเต้นแอโรบิค

เทศบาลตำบลเวียงพร้าว

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

ชมรมเต้นแอโรบิคเทศบาลตำบลเวียงพร้าว เกิดจากการรวมกลุ่มของคนรักสุขภาพด้วยการออกกำลังกายได้แนวคิด “สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องออกกำลังกาย” เพื่อสนับสนุนให้คนในชุมชนมีพื้นที่ในการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรง ร่วมสร้างสังคมน่าอยู่

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ส่งผลให้สุขภาพร่างกายของสมาชิกชมรมฯ ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันสูงขึ้น เจ็บไข้ได้ป่วยน้อยลง ความดันโลหิตเป็นปกติ การเคลื่อนไหวร่างกาย กระฉับกระเฉง อาการปวดเมื่อยตามร่างกายลดลง
- สมาชิกผู้สนใจเต้นแอโรบิคเพิ่มขึ้นทุกเพศทุกวัย (จากเดิม ๑๕ คน เป็น ๓๒ คน)
- เป็นต้นแบบในการออกกำลังกายให้กับชุมชนต่างๆ มีผู้ที่สามารถนำเต้น จำนวน ๓ คนสลับกัน และมีกิจกรรมสร้างสัมพันธ์มิตรกับสมาชิกในกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย
- เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและวิธีการออกกำลังกาย

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- นางพินิดา แสนพรม ประธานชมรมเต้นแอโรบิค
- นางพิมพ์อำไพ สุนทรพันธ์ รองประธานชมรมเต้นแอโรบิค
- นางนงลักษณ์ คำชมพู

ศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน

วัดทุ่งหลวง ต.ทุ่งหลวง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้ “อึ้งเมื่อค้นต้น อึ้งเมื่อวันได้ พร้อมใช้กู้ชีพกู้ภัยพร้าววังหิน”

เป็นแนวคิดในการทำงานของศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน มีความหมายว่า ศูนย์กู้ภัยพร้าววังหินยินดีให้บริการแก่ผู้ประสบภัย ทุกกรณีและทุกเวลา เป็นการรวมพลังจิตอาสาจากทุกสาขาอาชีพมาทำงานเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ผู้ประสบภัย

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

2548 2549 2552 2554 2560

เกิดอุทกภัย (น้ำท่วม) ครั้งใหญ่ มีผู้ประสบภัยจำนวนมากมีผู้สมัครใจเป็นอาสาสมัครจำนวน ๒๒ คนใช้ความรู้ความสามารถและอุปกรณ์เฉพาะตัวเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยภายหลังเหตุการณ์อุทกภัยอาสาสมัครดังกล่าวได้ตกลงกันตั้งเป็น **ชมรมกู้ชีพกู้ภัยขึ้น**

พระครูปริชาภิวัฒน์ (อภิชิต อภิวิฑฺฒโน) เจ้าอาวาสวัดทุ่งหลวงได้จัดตั้ง **“ศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน”** ขึ้นที่เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เบื้องต้นมีสมาชิกอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย เป็นพระสงฆ์ ๕ รูป นรवास ๑๗ คน รวม ๒๒ รูป/คน

ได้รับบริจาครถกระบะใช้แล้ว ๑ คัน รถกู้ชีพฉุกเฉิน ๑ คัน เพื่อใช้ในการให้บริการประชาชน

ได้รับบริจาครถกู้ชีพฉุกเฉินอีก ๑ คัน ด้วยการสนับสนุนของหลายฝ่ายทั้งคณะสงฆ์และประชาชน ได้รับบริจาครถตุ๋นตรวจการ ๑ คัน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ นำมาปรับปรุงเป็นรถกู้ชีพ

ได้รับบริจาคที่ดินและได้นำมาก่อสร้างเป็นอาคารพร้อมทั้งจัดครุฑกู้ภัย ปัจจุบันมีอาสาสมัครที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ จำนวน ๑๕๕ คน พระสงฆ์ ๖ รูป รวม ๑๖๑ รูป/คน

ทำอย่างไร

- 1 ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบอุบัติเหตุต่างๆ ให้กับพี่น้องชาวอำเภอพร้าว เมื่อเกิดปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนด้วยพลังแห่งจิตอาสา ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น
- 2 จัดทีมอาสาสมัครประจำศูนย์รับแจ้งเหตุผ่านหมายเลข ๑๖๖๙ หรือเบอร์โทรศัพท์ ๐๙๕-๐๗๘๘๘๘๘๘ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยมีผู้รับผิดชอบหลักประจำศูนย์อย่างน้อย ๓ คน เมื่อเกิดเหตุจะระดมอาสาสมัครสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างทันทั่วทั้งผ่านวิทยุสื่อสาร ไลน์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ภายในเวลาไม่เกิน ๑๐ นาที
- 3 ขอรับการสนับสนุน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ จากพลังภาคีเครือข่ายในอำเภอพร้าว
- 4 พัฒนาศักยภาพ สมรรถภาพของอาสาสมัคร เช่น การฝึกอบรบหลักสูตรนักปราชญ์ การใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจ ศึกษาดูงานจากศูนย์กู้ชีพ กู้ภัยในจังหวัดเชียงใหม่
- 5 จัดกิจกรรมให้ความรู้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันและดูแลตนเองเมื่อเกิด สาธารณภัย แก่เด็กเยาวชนและประชาชน เป็นต้น
- 6 ประสานงานและให้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามสถานการณ์

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) พระสงฆ์เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน และสร้างพลังจิตอาสา ความศรัทธาในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- ๒) ประชาชนในเขตอำเภอพร้าวและนอกเขตได้รับความช่วยเหลืออย่างทันทั่วทั้ง ยังช่วยรักษาชีวิตและทรัพย์สินให้กับชุมชน เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน สถิติเฉลี่ยวันละ ๕ ราย
- ๓) มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนให้การสนับสนุนกองทุนดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ อาคารศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน ฯลฯ อย่างต่อเนื่อง
- ๔) เด็กเยาวชน และประชาชนได้รับความรู้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันและดูแลตนเองเมื่อเกิดสาธารณภัย ผ่านกิจกรรมและสื่อ เช่น วิทยุชุมชน Facebook Line ศูนย์ฯ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) เรียนรู้แนวคิดการทำงาน กระบวนการในการบริหารจัดการศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน และการทำงานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ
- ๒) เพื่อผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจพลังจิตอาสา ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- ๓) เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงบทบาทพระสงฆ์กับการช่วยเหลือชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) พระครูปริชาภิวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดทุ่งหลวง ประธานศูนย์กู้ภัยพร้าววังหิน
- ๒) นายธนิยกร กาวี จิตอาสา
- ๓) นายสมควร เสาร์แก้ว จิตอาสา
- ๔) นายธรรมรัตน์ กนัน จิตอาสา

กลุ่มคัดแยกขยะบ้านขามส้ม

หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

บ้านขามส้มมีหลักคิดในการคัดแยกขยะโดยตั้งเป้าว่า

“ขยะทุกชิ้นล้วนมีค่า เปลี่ยนเป็นเงินตรา รักษาสิ่งแวดล้อม”

เพื่อสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ลดปริมาณขยะในชุมชน และสร้างรายได้

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

2556

นายนิราช มณีโยชนี ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านขามส้ม ได้ไปศึกษา
ดูงานเรื่องการจัดการขยะที่เทศบาล
ตำบลเวียงป่าเป้า ได้แนวคิดในการ
บริหารจัดการขยะ

2557

นายนิราช มณีโยชนี
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒
บ้านขามส้ม
ได้เข้าร่วมกิจกรรม
แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ตำบลสุขภาวะ
ที่เทศบาลตำบลอุโมงค์
จังหวัดลำพูน

2558

เทศบาลตำบลเวียงพร้าว
ได้สนับสนุนให้สมัครเข้าร่วม
โครงการส่งเสริม
การมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการ
คัดแยกขยะที่ต้นทาง

2559

จิตสวัสดิการช่วยเหลือ
สมาชิกกลุ่มคัดแยกขยะ

2560

ขยายแนวคิดการจัดการ
ขยะและเพิ่มสมาชิกผู้ที่
เข้าร่วมโครงการ
มีครัวเรือนที่สมัครใจ
เข้าร่วมเพิ่มเติมรวมเป็น ๘๐ ครัวเรือน

2561

เทศบาลตำบลแม่บึง
และเทศบาลตำบลป่าตุม
ได้มาศึกษาดูงาน
มีครัวเรือนที่สมัครใจ
เข้าร่วมเพิ่มเติม
รวมเป็น ๙๒ ครัวเรือน

ทำอย่างไร

นำแนวคิดจากการศึกษาดูงานมาประชุมประชาคม
เพื่อสร้างความตระหนักในปัญหาขยะของชุมชนนำ
ไปสู่การวางแผน

ให้ความรู้และรณรงค์การคัดแยกขยะในครัวเรือน
ในการประชุมประจำเดือนและในวันที่ผู้สูงอายุมา
รับเบี้ยผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงปัญหา
ขยะของชุมชน

รวบรวมขยะที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน โดยแต่ละ
ครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ

ขยายองค์ความรู้ กระบวนการบริหารจัดการขยะ
แบบมีส่วนร่วมสู่ชุมชนอื่นๆ โดยเป็นแหล่งศึกษา
ดูงานให้กับกลุ่ม หรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจศึกษา
เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

๑) ประชาชนในชุมชนมีความรู้และทักษะ สามารถคัดแยกขยะ
และจัดการขยะแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม
ช่วยลดปริมาณขยะในครัวเรือน

๒) เกิดสังคมเกื้อกูลกันเนื่องจากกิจกรรมการคัดแยกขยะในชุมชน
ได้ผลลัพธ์เป็นกองทุนสวัสดิการของชุมชน ได้รับการยอมรับเป็นชุมชน
ต้นแบบจัดการตนเอง ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะในการ
คัดแยกขยะสู่ชุมชนอื่น

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑) แลกเปลี่ยนรู้ถึงกระบวนการจัดการคัดแยกขยะ
และจัดการขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล
ขยะอันตราย ขยะทั่วไปเพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน

๒) แลกเปลี่ยนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมและเสริมสร้างสังคมเกื้อกูล

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายธงชัย เวชกิจ ประธานกลุ่มคัดแยกขยะ
- ๒) นายนิราช มณีโยชนี ที่ปรึกษา
- ๓) นางสาวจันทร์พอง มูลหล้า กรรมการ
- ๔) นายบุญมี โกศลมูลย์ กรรมการ
- ๕) นายอินสม ตาใส กรรมการ

หมู่บ้านจัดการตนเองบ้านป่าจี้ หมู่ 2 ต.ทุ่งหลวง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้ หมู่บ้านจัดการตนเอง ด้วยพลังแห่งการมีส่วนร่วม

🔧 ทำอย่างไร

- 1 จัดตั้งกลุ่มการประกอบอาชีพตามความสนใจโดยมีคณะกรรมการของแต่ละกลุ่มเป็นผู้นำดำเนินงานในกลุ่มย่อย
- 2 ตั้งสภาแกนนำชุมชนจากคณะกรรมการของกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อปรึกษาหารือ วางแผนร่วมกันในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานใช้กระบวนการสร้างความมีส่วนร่วม
- 3 หลักการบริหารหมู่บ้าน ๔ ร. ได้แก่ ร. รู้ ร. ระดมทุน ร. ร่วมมือ ร. รักสามัคคี
- 4 ประชุมพบปะ จัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ เช่น อบรมการปลูกข้าวปลอดภัย อบรมการทำปุ๋ยหมัก อบรมการท่อน้ำสมุนไพร อบรมการทอผ้าพื้นเมืองการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- 5 ประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน เริ่มจากการทำแผนพัฒนาชุมชน การดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการฯ เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย สร้างศักยภาพของคนในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

ที่มาและเส้นทางพัฒนา

💡 ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

🎯 วัตถุประสงค์การเรียนรู้

👥 วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) การบริหารจัดการศูนย์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ทำให้แผนงานโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามปัญหาแล้วความต้องการของประชาชน
- ๒) ชุมชนได้รับการยอมรับว่าเป็นชุมชนเข้มแข็ง เป็นชุมชนจัดการตนเองได้และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาคส่วน หน่วยงานต่างๆ
- ๓) ประชาชนมีอาชีพเสริม ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ได้รับอาหารที่ปลอดภัย ลดผลข้างเคียงจากการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร

- ๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการในการบริหารหมู่บ้านจัดการตนเองบ้านป่าจี้ การใช้ทุนทางสังคม และทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- ๒) เกิดแรงบันดาลใจและนำกลับไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนเอง
- ๓) เรียนรู้ถึงการสร้างประชาธิปไตยในชุมชนในระดับฐานราก

- ๑) นายคณิต ต้นตั่ว
ผู้ใหญ่บ้านป่าจี้
- ๒) นางศิริพร สารแก่น
ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๓) นายสิทธิพงษ์ สุธาภิรมแพร
ข้าราชการครูชำนาญ

กองทุนหมู่บ้าน บ้านป่าจี้

หมู่ 2 ต.ทุ่งหลวง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้ “กองทุนแห่งชีวิต เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน”

รัฐบาลมุ่งเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตัวเองของหมู่บ้านในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน โดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชน กองทุนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ที่มาและเส้นทางการพัฒนา 2550

ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนจากรัฐบาล เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) คณะกรรมการกองทุนชุดแรกก็บริหารจัดการกองทุน มีจำนวน ๕ คน โดยมีนายเลื่อน เดชะวงศ์ยา เป็นประธานคณะกรรมการในสมัยแรก

กองทุนฯ ได้รับเงินจัดสรรงบประมาณเพิ่มระยะที่ ๒ เป็นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามนโยบายของรัฐบาล

2555

คณะกรรมการกองทุนมีมติ

จัดตั้งกองทุนสวัสดิการหมู่บ้านป่าจี้ เพื่อรวมเงินสวัสดิการทุกอย่างไว้ในบัญชีเดียว โดยได้รวมเงินประกันความเสี่ยงของลูกหนี้ไว้ในบัญชีเดียวกัน เป็นการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต รวมทั้งการช่วยรับภาระหนี้สินบางส่วนในกรณีเสียชีวิต

2560

คณะกรรมการและตัวแทนสมาชิกไปศึกษาดูงาน กองทุนหมู่บ้านที่จังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการ

2544

กองทุนฯ ได้รับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

2552

กองทุนฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณกองทุนเพิ่มระยะที่ ๓ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐.- บาท

2557

ทำอย่างไร

1

ดำเนินงานกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขการใช้เงินกองทุน คุณสมบัติของสมาชิก ฯลฯ รับสมัครสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ ตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน

2

คณะกรรมการกองทุนจำนวน ๗ คน มาจากการประชุมประชาคมของสมาชิกของกองทุน คร่าวละ ๒ ปี มีหน้าที่ ประชุมพิจารณาเงินกู้ให้แก่สมาชิก ตามเงื่อนไขของกองทุน การจัดสวัสดิการและการให้การสนับสนุนหน่วยงานองค์กรต่างๆ

3

กองทุนหมู่บ้านป่าจี้มีการดำเนินงานใน ๓ กองทุนที่ประกอบด้วย
๑) **กองทุนเงินล้าน** เพื่อสวัสดิการการกู้ยืมให้กับประชาชนในตำบล
๒) **กองทุนสัจจะ** เพื่อส่งเสริมการออมบันหลักความพอเพียง และ
๓) **กองทุนสวัสดิการชุมชน** ที่จัดบริการสวัสดิการตามสิทธิอริชระเบียบกองทุน

4

การบริหารจัดการกองทุนมีการ**จัดสรรผลกำไร** ตามระเบียบกองทุน นำมาพัฒนาชุมชน สนับสนุนกิจกรรมที่จัดขึ้น และจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกกองทุน ฯลฯ

5

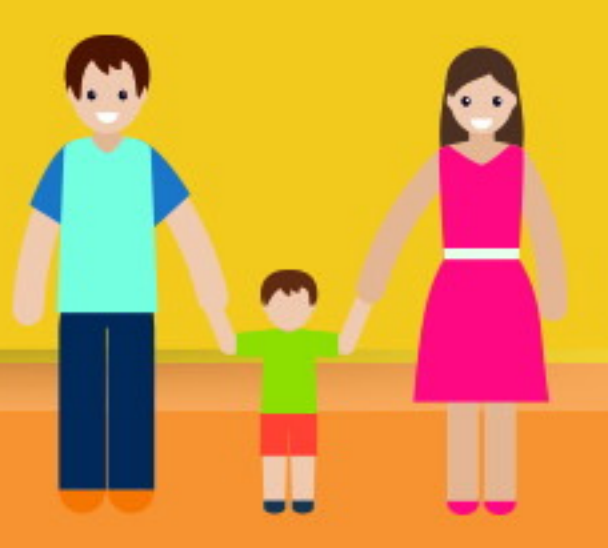
จัดตั้งร้านค้าสวัสดิการชุมชนโดยทำความเข้าใจกับบริษัทห้างร้าน ให้สมาชิกสามารถซื้อของโดยไม่ต้องใช้เงินสด โดยกองทุนจัดเป็นสวัสดิการเพื่อลดภาระของสมาชิก

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

๑) กองทุนหมู่บ้านป่าจี้ ส่งเสริม**ประชาชนในหมู่บ้าน**ให้มีอาชีพ มีรายได้มั่นคง

๒) เกิด**ระบบสวัสดิการ**ในชุมชน เช่น การฝึกอบรมอาชีพ การรักษาพยาบาล การสงเคราะห์ครอบครัวผู้เสียชีวิต กุณการศึกษา และร้านค้าสวัสดิการประชารัฐชนในชุมชน

๓) เกิด**แหล่งเรียนรู้**ด้านระบบการจัดการเงินทุนระดับชุมชน เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

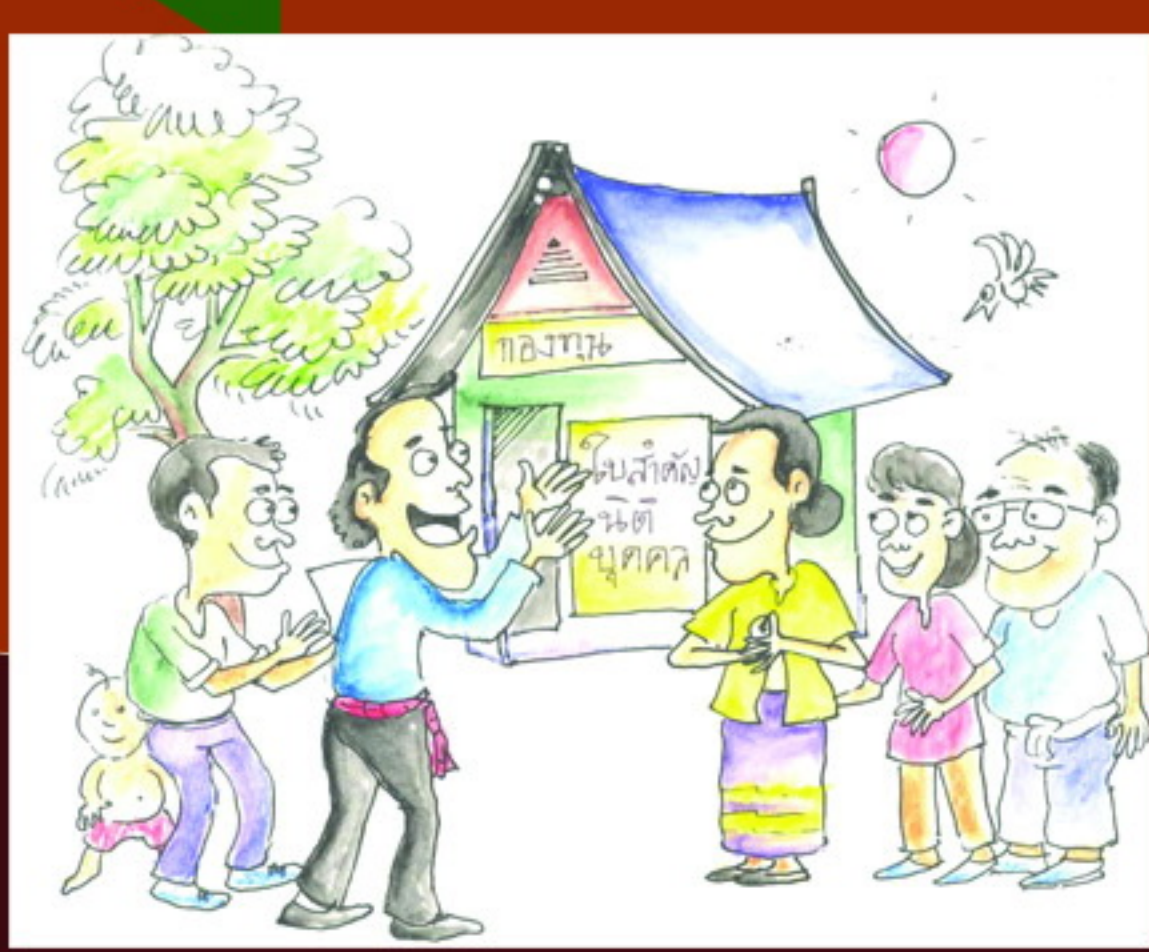
๑) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด และวิธีการการจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายเอนก จุนคำ ประธานกรรมการกองทุน
- ๒) นายศักดิ์ศรี ป้อมแก้ว รองประธานกองทุน
- ๓) นายบุญส่ง โขงสิงห์ กรรมการกองทุน
- ๔) นางชั้นแก้ว มุลรัตน์ กรรมการกองทุน
- ๕) นายประสิทธิ์ บุญเรือง เลขานุการกองทุน

กองทุนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขามส้ม หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดของแหล่งเรียนรู้

กองทุนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขามส้ม เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการสร้างจิตสำนึกในการออมและนำผลที่ได้จากการออมมาเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อสร้างอาชีพหลักและอาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

ที่มาและ เส้นทางการพัฒนา

ให้การกู้ยืมแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านขามส้ม
รับฝากเงินออมจากชมรมผู้สูงอายุบ้านขามส้ม
และรับฝากเงินออมจากกลุ่มคิดแยกขยะบ้านขามส้ม

เปลี่ยนชื่อเป็น
“กลุ่มออมทรัพย์บ้านขามส้ม”

สนับสนุนการซื้อที่ดินเพื่อสร้าง
อาคารเอนกประสงค์ของหมู่บ้าน

ปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูล
โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ
การจัดสรรเงินปันผล ประชุมคณะกรรมการ
จัดกิจกรรมคืนกำไรให้สมาชิก

ให้สมาชิกได้กู้ยืมภายในกลุ่ม เพื่อส่งเสริมอาชีพ
และบรรเทาความเดือดร้อนในครัวเรือน

รวมกลุ่มตั้งกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็น หุ้นๆละ ๕๐ บาท ฝากได้
คนละไม่เกิน ๒๐ หุ้น ต่อเดือน โดยใช้สถานที่ส่วนบุคคลเป็นที่ทำการ

ทำแล้วเกิดผลอย่างไร

- ๑) เกิดกองทุนออมทรัพย์บ้านขามส้ม โดยมีคณะกรรมการและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- ๒) เกิดสัจจะเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในชุมชน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการระบบกองทุนในระดับชุมชน ตำบล และอำเภอ
- ๒) เกิดความตระหนักในการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการดำเนินการกลุ่มกองทุน

ทำอย่างไร

- 1 จัดตั้งกองทุนฯ โดยการประชุมประชาคมหมู่บ้าน
- 2 กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ การออม และบริการให้กู้ยืม
- 3 รับฝากเงินออมจากกลุ่มต่างๆในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ, กลุ่มคิดแยกขยะ, กลุ่มสตรี แม่บ้าน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- 4 ให้บริการกู้ยืม มีสัญญากู้ยืมเงิน พักชำระหนี้ สมาชิกเจ็บป่วยสามารถขอยืมเงินฉุกเฉินได้โดยไม่คิดดอกเบี้ย
- 5 การบริหารจัดการผลกำไร จัดสรรเงินปันผล ๖๐ % ของดอกเบี้ยที่ได้รับ
- 6 นำเงินทุนสาธารณะประโยชน์(๑๐%) จัดเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ และชุมชน

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นางเพ็ญจันทร์ ชื่นใจ ประธานกลุ่มออมทรัพย์บ้านขามส้ม
- ๒) นายเกษม ชิตีระจักร์ ฝ่ายตรวจสอบกลุ่มออมทรัพย์บ้านขามส้ม
- ๓) นางมาลี หน่อคำมา ฝ่ายการเงินกลุ่มออมทรัพย์บ้านขามส้ม

